# Lekcja 31: W markecie i na targu

**W której:** poznasz słownictwo przydatne podczas **zakupów spożywczych**, w tym nazwy **pojemników** i **jednostki miary**. Przy okazji wyjaśnimy sobie znaczenie i użycie słów **some, any** i **no**.

## Pieczywo

**Buy a loaf of bread!** – Kup bochenek chleba!

/baɪ ə ləʊf əv bred/

**UWAGA:** Słowo **loaf** w liczbie mnogiej to **loaves** /ləʊvz/ — **f** zmienia się w ves. Ten sam wzorzec działa w słowach:

**a wife** → **wives** /waɪvz/ – żona → żony

**a knife** → **knives** /naɪvz/ – nóż → noże

**a life** → **lives** /laɪvz/ – życie → życia

**a leaf** → **leaves** /liːvz/ – liść → liście

**Two loaves of bread, please.** – Dwa bochenki chleba, proszę.

/tuː ləʊvz əv bred pliːz/

## Butelka

**A bottle of olive oil, please.** – Butelkę oliwy, proszę.

/ə ˈbɒtl əv ˈɒlɪv ɔɪl pliːz/

**UWAGA:** „olej" czy „oliwa"? Po angielsku oba to oil /ɔɪl/:

**olive oil** – oliwa z oliwek /ˈɒlɪv ɔɪl/

**sunflower oil** – olej słonecznikowy /ˈsʌnflaʊə(r) ɔɪl/

**rapeseed oil** – olej rzepakowy /ˈreɪpsiːd ɔɪl/

**cooking oil** – olej do gotowania /ˈkʊkɪŋ ɔɪl/

**engine oil** – olej silnikowy /ˈendʒɪn ɔɪl/

**Słoik**

**Take a jar of honey, please.** – Weź słoik miodu, proszę.

/teɪk ə dʒɑːr əv ˈhʌni pliːz/

**Let's take a jar of jam.** – Weźmy słoik dżemu.

/lets teɪk ə dʒɑːr əv dʒæm/

**A jar of mustard and a bottle of ketchup, please.** – Słoik musztardy i butelkę ketchupu, proszę.

/ə dʒɑːr əv ˈmʌstəd ənd ə ˈbɒtl əv ˈketʃʌp pliːz/

## „TAKE" CZY „GET" – „WEŹ"

Słowo **get** to jedno z najbardziej wszechstronnych słów w angielskim. Używane jest m.in. w następujących znaczeniach:

**get** = dostać / otrzymać

**I get many emails every day.** – Dostaję wiele maili każdego dnia.

/aɪ get ˈmeni ˈiːmeɪlz ˈevri deɪ/

**get** = dotrzeć dokądś

**I get home at six.** – Przychodzę do domu o szóstej.

/aɪ get həʊm ət sɪks/

**get** = stać się (zmiana stanu)

**It's getting cold.** – Robi się zimno.

/ɪts ˈgetɪŋ kəʊld/

**get** = zrozumieć / załapać (potocznie)

**Do you get it?** – Czaisz to?

/də ju get ɪt/

W kontekście sklepu i kuchni słowo get znaczy wziąć / kupić — podobnie jak take albo buy. Brzmi tylko bardziej codziennie, bezpośrednio:

**Buy a jar of honey, please.** – Kup słoik miodu, proszę.

/baɪ ə dʒɑːr əv ˈhʌni pliːz/

**Take a jar of honey, please.** – Weź słoik miodu, proszę.

/teɪk ə dʒɑːr əv ˈhʌni pliːz/

**Get a jar of honey, please.** – Weź (kup) słoik miodu, proszę.

/get ə dʒɑːr əv ˈhʌni pliːz/

**Let's buy a jar of jam.** – Kupmy słoik dżemu.

/lets baɪ ə dʒɑːr əv dʒæm/

**Let's take a jar of jam.** – Weźmy słoik dżemu.

/lets teɪk ə dʒɑːr əv dʒæm/

**Let's get a jar of jam.** – Weźmy (kupmy) słoik dżemu.

/lets get ə dʒɑːr əv dʒæm/

## Karton

**Get a carton of orange juice.** – Weź (kup) karton soku pomarańczowego, proszę.

/get ə ˈkɑːtn əv ˈɒrɪndʒ dʒuːs pliːz/

## Kiść

**Get a bunch of bananas, please.** – Weź kiść bananów, proszę.

/get ə bʌntʃ əv bəˈnɑːnəz pliːz/

Bunch to po angielsku grupa rzeczy zebranych razem — najczęściej takich, które rosną razem (kiść) albo są wiązane razem (bukiet, pęk):

**a bunch of bananas** – kiść bananów /ə ˈbʌntʃ əv bəˈnɑːnəz/

**a bunch of grapes** – kiść winogron /ə ˈbʌntʃ əv greɪps/

**a bunch of parsley** – pęczek pietruszki /ə ˈbʌntʃ əv ˈpɑːsli/

**a bunch of flowers** – bukiet kwiatów /ə ˈbʌntʃ əv ˈflaʊəz/

**a bunch of keys** – pęk kluczy /ə ˈbʌntʃ əv kiːz/

W mowie potocznej a bunch of znaczy też po prostu „dużo / mnóstwo":

**a bunch of people** – masa ludzi /ə ˈbʌntʃ əv ˈpiːpəl/

**a bunch of friends** – „paczka" znajomych /ə ˈbʌntʃ əv frendz/

**a bunch of problems** – masa problemów /ə ˈbʌntʃ əv ˈprɒbləmz/

**Thanks a bunch!** – Dzięki wielkie!
/θæŋks ə bʌntʃ/

*

## Paczka / opakowanie

**Let's get a packet of biscuits.** – Weźmy paczkę ciastek.
/lets get ə ˈpækɪt əv ˈbɪskɪts/

**UWAGA – UK vs US: ciastka.** Brytyjczycy na herbatniki, ciastka powiedzą **biscuits** /ˈbɪskɪts/. Amerykanie użyją słowa **cookies** /ˈkʊkiz/. W amerykańskim

angielskim słowo **biscuit** oznacza puszyste, maślane, słone bułeczki — podaje się je najczęściej na śniadanie.

## Puszka — tin vs can

W brytyjskim angielskim mamy dwa różne słowa na puszkę:

**a tin** – puszka (z jedzeniem) /ə tɪn/

**a can** – puszka (z napojem) /ə kæn/

Brytyjczyk powie:

**a tin of tuna** – puszka tuńczyka /ə tɪn əv ˈtjuːnə/

**a tin of beans** – puszka fasoli /ə tɪn əv biːnz/

**a tin of tomatoes** – puszka pomidorów /ə tɪn əv təˈmɑːtəʊz/

**a can of cola** – puszka coli /ə kæn əv ˈkəʊlə/

**a can of beer** – puszka piwa /ə kæn əv bɪə/

**a can of Red Bull** – puszka Red Bulla /ə kæn əv red bʊl/

**Reguła:** jedzenie w puszce = **tin**, napój w puszce = **can**.

**UWAGA – US:** Amerykanin tej różnicy nie robi — używa wszędzie can.

## JEDNOSTKI MIARY

W brytyjskich sklepach często spotkasz tzw. miary imperialne (ustanowione przez Imperium Brytyjskie w 1824 r.) takie jak pinta, uncja oraz funt, a także miary metryczne takie jak litr, gram, kilo. Obu systemów w Wielkiej Brytanii używa się jednocześnie.

Na dzień dzisiejszy wszystkie etykiety w supermarketach są metryczne (litr, gram, kilo) — Wielka Brytania oficjalnie przeszła na ten system w drugiej połowie XX wieku. Natomiast system imperialny (pinta, uncja, funt), choć nie jest już oficjalny, wciąż używany jest w mowie codziennej, na targu, u rzeźnika, w przepisach i w programach kulinarnych.

W amerykańskich sklepach miar metrycznych praktycznie się nie używa — wszystko w funtach i uncjach.

### Pinta i litr

**UWAGA:** różnica w pojemności pinty w UK i USA:

1 pinta brytyjska = 568 ml

1 pinta amerykańska = 473 ml

**Dla wnikliwych:** Tak jak litr dzieli się na mililitry, 1 pinta brytyjska dzieli się na 20 uncji płynu (fl oz). 1 uncja płynu to 28,4 ml.

W UK piwo w pubie zamawia się w pintach: „A pint of Guinness, please" – Dużego Guinnessa, proszę. Mleko tradycyjnie sprzedawane jest w butelkach pintowych (te w mlecznych skrzynkach pod drzwiami w angielskich serialach). W brytyjskich sklepach na etykietach często zobaczysz oba systemy obok siebie, np. „2 pints (1.13 L)".

**A pint of milk, please.** – Pintę mleka, proszę.

/ə paɪnt əv mɪlk pliːz/

**A litre of milk, please.** – Litr mleka, proszę.

/ə ˈliːtər əv mɪlk pliːz/

**UWAGA – UK vs US: pisownia.** Słowa, które w brytyjskim angielskim kończą się na **-re**, w amerykańskim zostaną zapisane z końcówką **-er**.

litr: 🇬🇧 **litre** /ˈliːtə/ → 🇺🇸 **liter** /ˈliːtər/

metr: 🇬🇧 **metre** /ˈmiːtə/ → 🇺🇸 **meter** /ˈmiːtər/

centrum: 🇬🇧 **centre** /ˈsentə/ → 🇺🇸 **center** /ˈsentər/

teatr: 🇬🇧 **theatre** /ˈθɪətə/ → 🇺🇸 **theater** /ˈθiːətər/

## SYSTEM METRYCZNY – KILOGRAMY, GRAMY

### Kilogramy – kilos

**half** – pół /hɑːf/

***UWAGA:** **l** nieme!*

**Half a kilo of beef mince, please.** – Pół kilo mielonej wołowiny, proszę.
/hɑːf ə ˈkiːləʊ əv biːf mɪns pliːz/

## Gramy – grams

**Three hundred grams of bacon, please.** – Trzysta gramów bekonu, proszę.
/θriː ˈhʌndrəd græmz əv ˈbeɪkən pliːz/

## SYSTEM IMPERIALNY – FUNTY, UNCJE

### Funty – pounds

Słowo pound ma w angielskim dwa znaczenia:

**pound (£)** – funt szterling (waluta UK)
**pound (lb)** – funt (jednostka wagi) ≈ 450 g

Z kontekstu poznasz, o którego funta chodzi:

**It costs five pounds.** – To kosztuje pięć funtów. (waluta)
/ɪt kɒsts faɪv paʊndz/

**A pound of pork, please.** – Funt wieprzowiny, proszę. (waga)

/ə paʊnd əv pɔːk pliːz/

Skrót dla funta, który zobaczysz na etykietach to „lb". Pochodzi od łacińskiego słowa libra (wym. „libra"), które oznaczało wagę (zarówno jednostkę masy, jak i wagę szalkową).

**A pound of pork mince, please.** – Funt mielonej wieprzowiny, proszę.

/ə paʊnd əv pɔːk mɪns pliːz/

Co do samego mielonego mięsa — w brytyjskich supermarketach na etykietach zobaczysz **beef mince** (dosł. mielonka wołowa), **pork mince** (dosł. mielonka wieprzowa) — czyli najpierw rodzaj mięsa, a potem mince.

W przepisach kulinarnych częściej zobaczysz formę **minced beef – mielona wołowina**, **minced pork – mielona wieprzowina** — obie są poprawne.

W Stanach zamiast mince i minced używa się słowa „**ground – mielony**", np. **ground beef – mielona wołowina.**

## Uncje – Ounces (oz)

Ounce /aʊns/ pochodzi z łacińskiego uncia – „dwunasta część".

**1 ounce** (oz) ≈ 28 g

**8 ounces** ≈ 225 g (czyli pół funta – half a pound)

**16 ounces** = 1 pound (lb) ≈ 450 g

Skrót dla uncji, który zobaczysz na etykietach to „oz". Skrót pochodzi od włoskiego słowa onza.

**Eight ounces of cheese, please.** – Osiem uncji sera, proszę.

/eɪt ˈaʊnsɪz əv ʧiːz pliːz/

## Tuzin

**UWAGA:** Po słowie **dozen** NIE dodajemy **of** przed rzeczownikiem:

**A dozen eggs, please.** – Tuzin jajek, proszę.

/ə ˈdʌzn egz pliːz/

## SOME, NO, ANY

Słowa some, no i any możemy postawić przed rzeczownikami. Poniżej dowiesz się, co znaczą i kiedy używać każdego z nich.

### SOME – KILKA, TROCHĘ

Some używane jest zazwyczaj w stwierdzeniach. Rzadziej w pytaniach. Some oznacza bliżej nieokreśloną ilość.

Przed rzeczownikami policzalnymi (np. bułki, pomidory, banany) słowo to tłumaczymy najczęściej na „kilka":

**Buy some apples.** – Kup kilka jabłek.

/baɪ səm ˈæplz/

**Get some oranges.** – Weź (kup) kilka pomarańczy.

/get səm ˈɒrɪndʒɪz/

**I'd like some tomatoes.** – Chciałbym kilka pomidorów.

/aɪd laɪk səm təˈmɑːtəʊz/

**I'd like some rolls.** – Chciałbym kilka bułek.

/aɪd laɪk səm rəʊlz/

**UWAGA:** w angielskim mamy dwa określenia na bułkę:

**Roll:** chrupiąca bułka chlebowa, zazwyczaj na słono – bułka do kanapek.

**Bun:** miękka bułka, często słodka (np. **currant bun** – bułka z rodzynkami) lub do burgerów (**burger bun**).

**Let's get some bananas.** – Weźmy (kupmy) kilka bananów.

/lets get səm bəˈnɑːnəz/

*

Some przed rzeczownikami niepoliczalnymi (czyli kupowanymi na wagę, nie na sztuki – np. cukier, mąka, szynka) tłumaczymy najczęściej na „trochę":

**Let's get some milk.** – Weźmy (kupmy) (trochę) mleka.

/lets get səm mɪlk/

**Let's get some cheese.** – Weźmy (kupmy) (trochę) sera.

/lets get səm tʃiːz/

W powyższych zdaniach „trochę" jest w nawiasie, bo w polskich tłumaczeniach często to słowo jest pomijane — nie mniej jednak w angielskim go nie pominiemy.

**Let's buy some ham.** – Kupmy trochę szynki.

/lets baɪ səm hæm/

**We need some flour and some sugar.** – Potrzebujemy trochę mąki i trochę cukru.

/wi niːd səm ˈflaʊər ənd səm ˈʃʊgə/

**UWAGA: flour vs flower.** W angielskim mamy dwa słowa, które wymawia się tak samo, jednak zapisuje inaczej:

**flour** – mąka /ˈflaʊə/

**flower** – kwiat /ˈflaʊə/

Po kontekście zawsze rozpoznasz, o które słowo chodzi:

**I need some flour for the cake.** – Potrzebuję (trochę) mąki do ciasta.

/aɪ niːd səm ˈflaʊə fə ðə keɪk/

**Give her a flower.** – Daj jej kwiatka.

/gɪv hə ə ˈflaʊə/

## ANY – w pytaniach i przeczeniach

Słowo **any** /ˈeni/ używane jest w pytaniach oraz w przeczeniach z „not". Znaczenie zmienia się w zależności od użycia.

### A) ANY w pytaniach – jakiś, jakaś, jakieś

W pytaniach any tłumaczymy na „jakiś / jakaś / jakieś":

**Have you got any apples?** – Macie (jakieś) jabłka?

/hæv ju gɒt ˈeni ˈæplz/

**Have you got any cheese?** – Macie (jakiś) ser?

/hæv ju gɒt ˈeni tʃiːz/

**UWAGA**: w powyższych zdaniach „jakiś, jakaś, jakieś" jest w nawiasach, bo w polskich tłumaczeniach często to słowo pomijamy. Jednak po angielsku najczęściej go użyjemy.

**Have you got any rolls?** – Macie (jakieś) bułki?

/hæv ju gɒt ˈeni rəʊlz/

**Have you got any ham?** – Macie (jakąś) szynkę?

/hæv ju gɒt ˈeni hæm/

**IS THERE ANY… LEFT – CZY ZOSTAŁ…**

Warto zapamiętać konstrukcję:

**Is there any… left?** – Czy zostało…?

*dosł. Czy jest jakiś… pozostały?*

**Is there any bread left?** – Czy został (jakiś) chleb?

/ɪz ðeə ˈeni bred left/

*dosł. Czy jest jakiś chleb pozostały?*

**Is there any cheese left?** – Czy został (jakiś) ser?

/ɪz ðeə ˈeni tʃiːz left/

*dosł. Czy jest jakiś ser pozostały?*

**Is there any butter left?** – Czy zostało (jakieś) masło?

/ɪz ðeə ˈeni ˈbʌtə left/

**Is there any milk left?** – Czy zostało (jakieś) mleko?

/ɪz ðeə ˈeni mɪlk left/

**B) ANY w przeczeniach – (żaden, żadna, żadne)**

W przeczeniach z „not" słowo any tłumaczymy na „**żaden / żadna / żadne**". Tu też w polskim tłumaczeniu najczęściej to słowo pominiemy, ale po angielsku go użyjemy.

**We haven't got any bread.** – Nie mamy (żadnego) chleba.
/wi ˈhævnt gɒt ˈeni bred/

**We haven't got any biscuits.** – Nie mamy (żadnych) ciastek.
/wi ˈhævnt gɒt ˈeni ˈbɪskɪts/

Najczęstsze konstrukcje to:

**We haven't got any… left.** – Skończył nam się…
*dosł. Nie mamy już (żadnego)… pozostałego.*

**We haven't got any bread left.** – Skończył nam się chleb.
/wi ˈhævnt gɒt ˈeni bred left/
*dosł. Nie mamy już (żadnego) chleba.*

**We haven't got any biscuits left.** – Skończyły nam się ciastka.
/wi ˈhævnt gɒt ˈeni ˈbɪskɪts left/
*dosł. Nie mamy już (żadnych) ciastek.*

**There isn't any… left.** – Nie ma już (żadnego)…
**There isn't any cheese left.** – Nie ma już (żadnego) sera.

/ðeə ˈɪznt ˈeni ʧiːz left/

**There aren't any… left.** – Nie ma już (żadnych)…

**There aren't any eggs left.** – Nie ma już (żadnych) jajek.

/ðeə ɑːnt ˈeni egz left/

## NO – alternatywa dla „not + any"

W przeczeniach zamiast „**any**" w znaczeniu „żaden, żadna, żadne" możemy użyć też słówka „**no**" /nəʊ/.

Gdy używamy „**any**" musimy zaprzeczyć czasownik za pomocą „not".

Gdy używamy „**no**" nie musimy już zaprzeczać czasownika, bo „**no**" ma już w sobie przeczenie. Oznacza to, że zdanie budujemy tak samo, jak zdanie twierdzące. Porównaj:

**We haven't got any bread left.** – Nie mamy już (żadnego) chleba.

/wi ˈhævnt gɒt ˈeni bred left/

**We have got no bread left.** – Nie mamy już (żadnego) chleba.

/wi həv gɒt nəʊ bred left/

*dosł. Mamy żaden chleb.*

**There isn't any cheese left.** – Nie ma już (żadnego) sera.

/ðeə ˈɪznt ˈeni ʧiːz left/

**There is no cheese left.** – Nie ma już (żadnego) sera.

/ðeə ɪz nəʊ ʧiːz left/

*dosł. Jest żaden ser.*

**There aren't any eggs left.** – Nie ma już (żadnych) jajek.
/ðeə ɑːnt ˈeni egz left/

**There are no eggs left.** – Nie ma już (żadnych) jajek.
/ðeə ɑː nəʊ egz left/
*dosł. Są żadne jajka.*

*

**There are no rolls left.** – Nie ma już (żadnych) bułek.
/ðeər ɑː nəʊ rəʊlz left/

**There's no rice left.** – Nie ma już (żadnego) ryżu.
/ðeəz nəʊ raɪs left/

**There's no milk left.** – Nie ma już (żadnego) mleka.
/ðeəz nəʊ mɪlk left/

**We've got no ham left.** – Nie mamy już (żadnej) szynki.
/wiːv gɒt nəʊ hæm left/

## PODSUMOWANIE

### POJEMNIKI

**a loaf (of bread)** – bochenek (chleba)
**a bottle (of oil / ketchup)** – butelka (oleju / keczupu)
**a jar (of jam / honey / mustard)** – słoik (dżemu, miodu, musztardy)

**a tin (of tuna / beans)** – puszka (tuńczyka, fasoli)

**a can (of cola / beer)** – puszka (koli, piwa)

**a packet (of biscuits)** – paczka (ciastek)

**a carton (of juice / milk)** – karton (soku / mleka)

**a bunch (of bananas / flowers)** – kiść / pęk / bukiet

**a dozen eggs** – tuzin jajek

## ZWROTY W SKLEPIE

**Buy! – Kup!**

**Take!** – Weź!

**Get!** – Weź! / Kup!

**Let's buy / take / get** – Kupmy / Weźmy

**I'd like…** – Chciałbym…

**We need…** – Potrzebujemy…

**Have you got…? / Do you have…?** – Macie…?

**Is there… left?** – Czy zostało…?

## JEDNOSTKI MIARY

**a gram** – gram

**half a kilo** – pół kilo

**a kilo** – kilo

**an ounce (oz)** – uncja (≈ 28 g)

**half a pound = 8 ounces** – ≈ 225 g

**a pound (lb)** – funt (≈ 450 g) = 16 ounces

**a pint** – pinta UK (≈ 568 ml), pinta US (≈ 473 ml)

**a litre / a liter** – litr (UK / US)

**a dozen** – tuzin (12) – bez „of"!

**BRAWO TY** 🥳 🚀 🙌